

Y Cyfarfod Llawn

Dyddiad y cyfarfod:
Dydd Mercher, 22 Ionawr 2014

Amser y cyfarfod:
13:30

Cynulliad
Cenedlaethol
Cymru

National
Assembly for
Wales

Agenda

(174)v2

1 Cwestiynau i'r Gweinidog Cyllid (45 munud)

[Gweld y cwestiynau](#)

2 Cwestiynau i'r Gweinidog Llywodraeth Leol a Busnes y Llywodraeth (45 munud)

[Gweld y cwestiynau](#)

3 Cwestiynau i Gomisiwn y Cynulliad (0 munud)

Ni chyflwynwyd unrhyw gwestiynau.

4 Cynnig o dan Reol Sefydlog 16.3 i addasu cylch gwaith a theitlau pwyllgorau (5 munud)

NDM5403 Rosemary Butler (Gorllewin Casnewydd)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru, yn unol â Rheol Sefydlog 16.3, yn cytuno i:

1. newid cylch gwaith y Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc i gynnwys Addysg Uwch;
2. newid teitl y Pwyllgor Plant a Phobl Ifanc i'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg;
3. trosglwyddo twristiaeth o gylch gwaith y Pwyllgor Cymunedau, Cydraddoldeb a

Llywodraeth Leol i gylch gwaith y Pwyllgor Menter a Busnes.

Mae cynigion y Pwyllgor Busnes i'w gweld yn yr adroddiad 'Portffolios a Chyfrifoldebau'r Pwyllgorau yn y Pedwerydd Cynulliad' a osodwyd ar 15 Ionawr 2014.

Dogfennau Ategol

[Adroddiad y Pwyllgor Busnes](#)

5 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor Menter a Busnes ar yr Ymchwiliad i Entrepreneuriaeth ymysg Pobl Ifanc (60 munud)

NDM5404 Nick Ramsay (Mynwy)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Menter a Busnes ar yr Ymchwiliad i Entrepreneuriaeth ymysg Pobl Ifanc, a osodwyd yn y Swyddfa Gyflwyno ar 14 Tachwedd 2013.

Nodyn: Gosodwyd yr ymateb gan Lywodraeth Cymru ar 15 Ionawr 2014.

Dogfennau Ategol

[Adroddiad y Pwyllgor Menter a Busnes Ymateb Llywodraeth Cymru](#)

6 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig (60 munud)

NDM5407 William Graham (Dwyrain De Cymru)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi llifogydd a difrod mis Rhagfyr 2013 a mis Ionawr 2014 sydd wedi effeithio ar bobl a chymunedau ledled Cymru.

2. Yn cydnabod gwaith rhagorol y gwasanaethau a'r sefydliadau brys o ran darparu cefnogaeth a chymorth i'r cymunedau hynny.

3. Yn credu y dylai'r defnydd deuol posibl o brosiectau ynni adnewyddadwy lleol gael ei ystyried o ran darparu amddiffynfeydd môr pellach.

4. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i:

a) mynd ati ar unwaith i adolygu Nodyn Cyngor Technegol 15: Datblygu a Pherygl o Llifogydd;

b) datblygu ac ail-lansio'r cynllun grant a dreialwyd yn 2010/11 i ddarparu cyllid i'r rhai sy'n wynebu'r perygl mwyaf o lifogydd i wneud eu cartrefi'n fwy diogel rhag llifogydd;

c) cyhoeddi adroddiadau ymchwiliad Cyfoeth Naturiol Cymru i'r llifogydd diweddar, ar ôl eu cwblhau.

Mae Nodyn Cyngor Technegol 15: Datblygu a Pherygl o Llifogydd ar gael yn:

<http://cymru.gov.uk/docs/desh/publications/040701tan15cy.pdf>

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Cynnwys pwynt 3 newydd ac ailrifo yn unol â hynny:

Yn canmol gwirfoddolwyr lleol ar hyd a lled Cymru am eu hymroddiad yn ystod y broses lanhau ac adfer.

Gwelliant 2 – Lesley Griffiths (Wrecsam)

Dileu is-bwyntiau 4a a 4b a rhoi yn eu lle:

parhau â'i dull a ddisgrifir yn y Strategaeth Genedlaethol ar gyfer Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol yng Nghymru a'r buddsoddiad o £240 miliwn i ddelio â llifogydd yn ystod tymor y Llywodraeth hon.

Gellir gweld y Strategaeth Genedlaethol ar gyfer Rheoli Perygl Llifogydd ac Erydu Arfordirol yng Nghymru drwy ddilyn y ddolen [yma](#):

Gwelliant 3 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Cynnwys is-bwynt 4a newydd ac ailrifo yn unol â hynny:

cyflwyno'r wybodaeth ddiweddaraf i Gynulliad Cenedlaethol Cymru ynghylch y camau y mae wedi'u cymryd i ymchwilio i'r posibilrwydd o ddefnyddio cronfeydd yr Undeb Ewropeaidd i gynorthwyo gyda'r costau yn sgîl gwaith atgyweirio.

Gwelliant 4 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Cynnwys is-bwynt 4a newydd ac ailrifo yn unol â hynny:

ymgysylltu'n gadarnhaol â phartneriaid perthnasol i sicrhau agwedd pragmatig tuag at geisiadau gan fusnesau a thai i ôl-ffitio eiddo at ddibenion gwella mesurau atal llifogydd.

Gwelliant 5 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Cynnwys is-bwynt 4a newydd ac ailrifo yn unol â hynny:

amlinellu'r camau sy'n cael eu cymryd i ddefnyddio gwybodaeth leol a thechnegau rheoli tir arloesol i wneud mwy o ddefnydd o adnoddau naturiol i leihau effaith llifogydd, a chymryd camau i sicrhau bod cynrychiolwyr yn gwella eu sgiliau'n briodol er mwyn gwella'r gallu i wrthsefyll llifogydd.

Gwelliant 6 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Cynnwys is-bwynt 4a newydd ac ailrifo yn unol â hynny:

annog adolygiad o'r polisi clirio afonydd yng Nghymru cyn gynted â phosibl, er mwyn lleihau'r perygl o lifogydd.

Gwelliant 7 – Elin Jones (Ceredigion)

Ychwanegu is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 4:

'sefydlu Fforwm Llifogydd Cenedlaethol i Gymru'.

Gwelliant 8 – Elin Jones (Ceredigion)

Ychwanegu is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 4:

'cyfrifo'r gost ychwanegol i lywodraeth leol a sefydliadau cyhoeddus eraill yn sgîl y stormydd diweddar, ac ystyried ar unwaith yr angen i wneud cais am gyllid ychwanegol gan Lywodraeth y DU neu'r Undeb Ewropeaidd i helpu i ysgwyddo'r baich ariannol'.

7 Dadl Plaid Cymru (60 munud)
NDM5405 Elin Jones (Ceredigion)

Cynnig bod Cynulliad Cenedlaethol Cymru:

1. Yn nodi bod dros flwyddyn wedi mynd heibio ers cyhoeddi ffigurau cyfrifiad 2011 sy'n dangos bod gostyngiad o 2 y cant yn y nifer o siaradwyr Cymraeg yng Nghymru.

2. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i weithredu er mwyn galluogi'r Gymraeg i ffynnu drwy, ymysg pethau eraill:

a) sicrhau bod gan bawb yng Nghymru'r cyfle i ddysgu Cymraeg;

b) buddsoddi mewn gofal plant trwy gyfrwng y Gymraeg;

c) cynyddu nifer y disgyblion sy'n derbyn y Cyfnod Sylfaen drwy gyfrwng y Gymraeg;

d) defnyddio'r potensial o dan Fesur y Gymraeg 2011 i osod safonau ar gyfer y Gymraeg sy'n rhoi hawliau cryfach i siaradwyr Cymraeg na chynlluniau iaith o dan Ddeddf Iaith 1993;

e) annog cyrff cyhoeddus i ddefnyddio'r Gymraeg fel iaith weinyddol yn fewnol;

f) creu cyfleoedd economaidd a swyddi yng nghadarnleoedd y Gymraeg drwy hybu datblygiad Bangor a Menai, Aberystwyth a Chaerfyrddin fel dinas-ranbarthau;

g) sicrhau bod y Gymraeg yn cael ei chymryd o ddifrif yn y system gynllunio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Cynnwys pwynt 2 newydd ac ailrifo yn unol â hynny:

Yn nodi methiannau Llywodraeth Cymru o ran bodloni'r safonau yn llawn wrth hybu'r defnydd o ieithoedd rhanbarthol a lleiafrifol mewn bywyd cyhoeddus, fel y nodir yn Siarter Ieithoedd Rhanbarthol neu Leiafrifol Ewrop.

Mae 'European Charter for Regional or Minority Languages - Fourth report of the Committee of Experts in respect of the United Kingdom' ar gael yn:

[European Charter for Regional or Minority Languages](#)

Gwelliant 2 – William Graham (Dwyrain De Cymru)

Cynnwys 'yn effeithiol' ar ddiwedd is-bwynt 2a.

Gwelliant 3 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Dileu pwynt 2f a rhoi yn ei le:

cefnogi cadarnleoedd y Gymraeg yng ngorllewin Cymru drwy ddatblygu strategaeth economaidd ar gyfer yr ardaloedd hyn, sy'n adlewyrchu eu cymeriad ac sydd wedi'u teilwra'n unol â'u hanghenion

[Os derbynnir gwelliant 3, bydd gwelliant 4 yn cael ei ddad-ddethol]

Gwelliant 4 – Lesley Griffiths (Wrecsam)

Yn is-bwynt 2f, dileu popeth ar ôl 'Gymraeg'.

Gwelliant 5 – William Graham (Dwyrain De Cymru)

Ychwanegu is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 2:

manteisio ar y cyllid ychwanegol ar gyfer Dechrau'n Deg i wella'r broses o hyrwyddo'r Gymraeg ymysg plant ifanc a'u teuluoedd.

Gwelliant 6 – William Graham (Dwyrain De Cymru)

Ychwanegu is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 2:

gweithio gydag oedolion sy'n dysgu Cymraeg er mwyn creu cyfleoedd i siarad Cymraeg yn eu cymunedau.

Gwelliant 7 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Ychwanegu is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 2:

rhoi sylw i'r anawsterau a wynebwyd yn lleol o ran derbyn darllediadau yn y Gymraeg ers newid i'r digidol ar gyfer teledu yn 2010.

Gwelliant 8 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Ychwanegu is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 2:

rhoi sylw i'r gwendidau yn narpariaeth Cymraeg fel ail iaith mewn ysgolion.

Gwelliant 9 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Ychwanegu is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 2:

sicrhau y caiff Comisiynydd y Gymraeg ei benodi gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

Gwelliant 10 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Ychwanegu is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 2:

sicrhau bod Cynlluniau Strategol Addysg Gymraeg yn gadarn ac yn cynnwys mesurau y mae modd eu cyflawni i gwrdd â'r galw am addysg cyfrwng Cymraeg ac i sicrhau dilyniant rhwng yr addysg gynradd ac uwchradd a gynigir.

Gwelliant 11 – Aled Roberts (Gogledd Cymru)

Ychwanegu is-bwynt newydd ar ddiwedd pwynt 2:

sicrhau bod unrhyw werthusiad o'r rhaglen Dechrau'n Deg yn rhoi sylw i'r ddarpariaeth Gymraeg.

Cyfnod Pleidleisio

8 Dadl Fer (30 munud)

NDM5406 Leanne Wood (Canol De Cymru):

Y dechrau gorau mewn bywyd: Dyhead gwirioneddol i bawb?

Yr angen i sicrhau cyfle cyfartal i deuluoedd difreintiedig fanteisio ar ddarpariaeth gofal plant Dechrau'n Deg cyfrwng Cymraeg.

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Cynulliad am 13:30, Dydd Mawrth, 28 Ionawr 2014